

ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДЕННЯ ДОГОВОРІВ В ДЕРЖАВНІЙ ПРИКОРДОННІЙ СЛУЖБІ УКРАЇНИ

Шинкарьов Ярослав Олександрович

*курсант II року навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність»*

Військово-юридичного інституту

*Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого
м. Харків, Україна*

Договірна діяльність у Державній прикордонній службі України (ДПСУ) є однією з ключових складових забезпечення ефективності виконання її функцій. Вона охоплює укладення контрактів, необхідних для матеріально-технічного забезпечення, реалізації програм міжнародної співпраці, а також підтримки оперативної діяльності. Її договірна діяльність спрямована на своєчасне постачання обладнання, техніки та ресурсів, необхідних для виконання цього завдання. Постійні зміни в законодавстві, зокрема у сферах публічних закупівель, регулювання державної служби та управління ресурсами, створюють нові виклики для організації договірної роботи. Зростає значення укладення договорів із міжнародними організаціями та прикордонними службами інших країн, що особливо актуально в контексті інтеграції України до європейських структур і співпраці в сфері безпеки. Прозорість договірної діяльності є визначальним чинником підвищення ефективності роботи ДПСУ та зміцнення довіри суспільства. Умови договорів мають забезпечувати оптимізацію бюджетних витрат і гарантувати їх якісне виконання.

Укладання договорів в Державній прикордонній службі України (ДПСУ) здійснюється відповідно до загальних принципів цивільного права та специфічних вимог, визначених для органів державної влади та забезпечення національної безпеки. Основні принципи укладання договорів включають прозорість, конкурентність та ефективність. Прозорість означає, що всі договори, укладені ДПСУ, повинні бути відкритими для громадськості та підлягати контролю з боку державних органів. Конкурентність передбачає застосування принципів конкуренції при закупівлях товарів, робіт і послуг, що дозволяє забезпечити кращі умови для держави та уникнути корупційних ризиків. Ефективність полягає у забезпеченні високої якості товарів, робіт та послуг для виконання функцій охорони державного кордону. Укладання договорів в ДПСУ регулюється рядом законодавчих та нормативно-

правових актів, зокрема Законом України «Про державні закупівлі», який визначає порядок закупівель та тендерних процедур [1, с. 1]. Також є законодавчі акти, що стосуються національної безпеки та оборонного сектору, а також Закон України «Про публічні закупівлі», який регулює закупівлі через систему ProZorro [2]. Окрім того, важливим є регулювання закупівель та співпраці з міжнародними партнерами через міжнародні угоди та стандарти. ДПСУ, як орган, що забезпечує національну безпеку, має особливості при укладанні договорів у сфері безпеки та оборони [3, с. 2]. Це включає високі вимоги до конфіденційності, оскільки закупівля технічних та інформаційних засобів для охорони кордону часто передбачає особливі умови. Також, закупівля техніки та обладнання повинна відповідати високим стандартам якості та сертифікації. Окрім цього, укладання договорів у сфері безпеки забезпечує не тільки виконання завдань ДПСУ, але й захист національних інтересів України [4, с. 7]. ДПСУ активно бере участь у системі публічних закупівель через систему ProZorro, що забезпечує відкритість, конкурентність та прозорість процесу закупівель. Усі закупівлі через систему ProZorro повинні проходити процедуру тендеру, що дозволяє вибрати найкращого постачальника за ціною та якістю. Також ДПСУ повинна публікувати звіти про укладені договори, що дає можливість контролювати витрати державного бюджету. Укладання договорів в ДПСУ також передбачає впровадження нових стандартів у договірних відносинах, зокрема, європейських стандартів, що відповідають вимогам у сфері безпеки, закупівель та захисту прав споживачів. Модернізація технічного оснащення, зокрема закупівля новітніх систем спостереження, радіолокаційного обладнання та засобів зв'язку, також вимагає укладання договорів із міжнародними постачальниками, що відповідають сучасним стандартам. Крім того, ДПСУ укладає договори з міжнародними організаціями для забезпечення технічної та фінансової допомоги, а також для обміну технологіями і консультацій [5, с. 10].

Особливості укладання договорів в умовах надзвичайних ситуацій передбачають можливість застосування спеціальних процедур, що дозволяють прискорити процес закупівель та зменшити бюрократичні бар'єри. Це особливо актуально в умовах воєнного стану або при термінових потребах у специфічних товарах чи послугах, коли ДПСУ може укладати договори без проведення тендерів.

Державна прикордонна служба також здійснює внутрішній контроль за виконанням договорів через спеціальні служби, що відповідають за фінансову дисципліну та боротьбу з корупцією. Окремі контракти, особливо великі за обсягом, підлягають аудиту з боку державних органів, таких як Рахункова палата та органи фінансового контролю.

Крім того, ДПСУ активно співпрацює з прикордонними службами інших держав та міжнародними організаціями, укладаючи договори, що сприяють обміну інформацією, спільним проектам з охорони кордону, а також наданню фінансової та технічної допомоги.

Висновки. Укладання договорів в Державній прикордонній службі України є складним і багатограним процесом, який вимагає чіткого дотримання законодавчих вимог, високих стандартів безпеки та ефективності. Підвищення прозорості, інтеграція в міжнародні стандарти та використання електронних систем закупівель, таких як ProZorro, дозволяють підвищити ефективність і прозорість процесу укладання договорів.

Література:

1. Офіційний сайт Державної прикордонної служби України (<https://www.dpsu.gov.ua>)
2. ProZorro (<https://prozorro.gov.ua>)
3. Закон України "Про національну безпеку України" ([tps://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text))
4. Закон України "Про державні закупівлі" (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>)
5. Постанова Кабінету Міністрів України "Про затвердження порядку здійснення державних закупівель" (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-2024-%D0%BF#Text>)